

# Ötvenéves a magyar szénhidrogénbányászat

Országos szolgáltatásként folytatódik az Egészségügyi Világszervezet optimális családtervezési modelljének programja

## KÖZÉLETI HÍREK

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására február 4-9. között látogatást tett hazánkban a Japán Kommunista Párt küldöttsége Tacsuki Hirosinak, a JKP KB elnöke, a külügyi bizottság elnökének vezetésével. A japán vendégeket — akiknek Györke József, a KB külügyi osztályának helyettes vezetője folytatott megbeszélést — fogadta Óvári Miklós, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára és Szűrs Mátyas, a Központi Bizottság titkára. A küldöttséget a Hazafias Népront tevékenységéről Pozsgay Imre, a HNF OT főtitkára, a szakszervezeti mozgalom munkájáról Solyom Ferenc, a SZOT titkára tájékoztatta. Az MSZMP vezetőivel folytatott megbeszélések a japán testvérpárt képviselői véleményét cserélték a nemzetközi helyzet és a nemzetközi kommunista mozgalom időszerű kérdéseiről. Külön hangsúlyt szenteltek a nukleáris háború megakadályo-

zásáért, a nukleáris fegyverek betiltásáért folytatott harcra. Különösen tájékoztatták egymást a pártjuk előtt álló legfontosabb feladatokról. Megerősítették készségüket, hogy a két párt között a nemzetközi kommunista mozgalom elfogadott alapelveire épülő, eddig is jól fejlődő együttműködést még szorosabbá tegyék, továbbfejlessék.

Várkonyi Péter külügyminiszter fogadta Arthur Schneider amerikai közéleti személyiséget, New York-i főbábit, aki rövid látogatáson Budapesten tartózkodik. A vendéggel megbeszélést folytatott Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke.

Dr. Walter Schuppich, az Osztrák Ügyvédi Kamarák Testülete elnökeinek vezetésével ügyvédi delegáció tett látogatást Magyarországon. A küldöttség szakmai kérdésekről tanácskozott az Országos Ügyvédi Tanács vezetőivel. A vendégeket fogadta Markóczy Imre igazságügy-miniszter.

## Havasi Ferenc a Szovjetunióban

(MTI) Havasi Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára a hétfőn a Szovjetunióba utazott, hogy részt vegyen a KGST-tagországok testvérpártjai központi bizottságai mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozó titkársági tanácskozásán. Kísérőben van Kovács Imre, a KB osztályvezető-helyettese és Dobóczy István mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes.

Búcsúztatásukra a Ferihegyi repülőtérre megjelent Borisz Sztukalin, a Szovjetunió magyarországi nagykövete.

## Sarlós István vezetésével

### parlamentárius küldöttség érkezett Szófiába

(MTI) A Bolgár Népköztársaság nemzetgyűlésének meghívására hétfőn hivatalos baráti látogatásra Szófiába érkezett az Országgyűlés küldöttsége, amelyet Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Parlament elnöke vezet.

A magyar küldöttséget Sztanko Todorov, a BKP KB Politikai Bizottságának tagja, a bolgár nemzetgyűlés elnöke és más hivatalos személyek fogadták a szófiai repülőtérén.

Parlamentárius küldöttségünk a nap folyamán megkosorúztatta a Dimitrov-mauzóleumot, majd megkezdte tárgyalásait a bolgár nemzetgyűlésben. A tárgyalóküldöttséget Sztanko Todorov és Sarlós István vezeti.

A találkozózn tájékoztatták egy-

mást a Bolgár Kommunista Párt és a Magyar Szocialista Munkáspárt legutóbbi kongresszusain elfogadott határozatok végrehajtásának menetéről, a két ország törvényhozásának munkájáról, legfontosabb időszerű feladataikról. Véleményt cseréltek egyebek között a szocialista demokrácia továbbfejlesztésével összefüggő kérdésekről, részletesen elemezték a két ország parlamentje közötti kapcsolatokat, együttműködésük további elmélyítésének lehetőségeit. Hangsúlyozták annak fontosságát, hogy tovább erősítsék a szocialista országok parlamentjei közötti kapcsolatokat.

A delegációk — a teljes nézetazonosság jegyében — időszerű nemzetközi kérdésekről is tárgyaltak.

## A fővárosi ipar racionalizálásáról tanácskozott a budapesti pártbizottság

(MTI) Grósz Károlynak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a Budapesti Pártbizottság első titkárnak elnökletével hétfőn kibővített ülést tartott a budapesti pártbizottság. A tanácskozáson részt vettek a kerületi pártbizottságok első titkárai, a Fővárosi Tanács elnökhelyettesei és vb-titkárai, a pártbizottság osztályvezetői, a fővárosi állami, társadalmi és tömegszervezeteinek vezetői. Az ülésen megjelent és

felszólalt Kapolyi László, az MSZMP KB tagja, ipari miniszter és Németh Miklós, a KB osztályvezetője is. A testület tájékoztatót hallgatott meg az MSZMP KB 1986. december 28-i üléséről, majd Kóteles Zoltán titkár előterjesztésében megvitatta és elfogadta a fővárosi ipar racionalizálásának, szelektív-intenzív fejlesztésének célkitűzéseit a végrehajtást szolgáló társadalmi munkaprogramot.

## Kocsis Elemér

### Tiszántúli új református püspöke

(MTI) Bartha Tibor református püspök megromlott egészségi állapotára tekintettel nyugalmába vonult. A Tiszántúli Református Egyházkerület gyűlése az így megüresedett püspöki tisztségre Kocsis Elemér debreceni teológiai tanárt választotta meg. Bartha Tibor felmentéséhez és Kocsis Elemér püspökké választásához a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a törvényes előírásoknak megfelelően az előzetes hozzájárulást megadta.

## Hároméves fiatal pár részvétele

### Az egészséges utódokért

(MTI) Országos szolgáltatásként folytatódik az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Optimális Családtervezési Modelljének programja, amelyet Európában legelőször az Országos Közegészségügyi Intézet Humán-genetikai Laboratóriumában vezetnek be. A módszer célja: elősegíteni az egészséges utódok születését. Alkalmazásának megszerzésében közreműködött az Állami Ifjúsági és Sporthivatal, a KISZ, a Magyar Vöröskereszt; fenntartásáról 1984-től ez év végéig gondoskodik a WHO. Ez az orvosi szolgálat azonban ezennel sem szűnik meg. A zuglói Vámos Ilona utcában levő intézményben továbbra is várják azokat a 18-35 éves egészséges nőket — akiknek nem volt sikertelen terhességük, spontán vetélésük, nem merült fel a nehezített terhesség gyanúja —, akik mindent meg akarnak tenni azért, hogy gyer-

meikük egészségesen szülessen. Azt kéri tőlük, hogy lehetőleg férjükkel, élettársukkal együtt jelentkezzenek.

Négyezer kell felkeresniük a központot. Először a szakemberek megvizsgálják a leendő anya egészségi állapotát, alkalmasságát a terhességre és előkészítik őt a fogamzásra. Javasolják többek között, hogy magzatvédő vitamint és csak az orvos által tanácsolt gyógyszert szedjen, ne dohányozzon és ne fogyasszon alkoholt.

A második találkozásra a várható terhességre összpontosítják a figyelmet. A szakemberek az Optimális Családtervezési Modell programját alkalmazva pontosan meghatározhatják a fogamzás optimális napját és speciális próbával már a 10-14 napos terhességet is kimutatják. A koraterhesség védelmére a harmadik találkozás-

kor készítik fel a kismamát. A terhesség 10-12. hetében — a negyedik alkalommal — a szakemberek vizsgálják a magzat fejlődését, előkészítik az anyát a „magzati jólét” ellenőrzésére. Az utódvédő szolgáltatás a 6-8 hónapig tart.

## 1937-től maig

### Hatmillió tonna olaj

(MTI) Fél évszázaddal ezelőtt, 1937. február 9-én találták meg Magyarországon az első szénhidrogén-lelőhelyet a Zala megyei Budafapusztán. Ez a dátum a hazai szénhidrogén-termelés születésnapját, a helyszín pedig a bölcsőjét jelenti: e lelőhely feltárásával kezdődött meg hazánkban a rendszeres olaj-és földgáz-termelés.

Az olajbányászat jubileuma alkalmából hétfőn sajtótájékoztatót tartottak Bázakerettyén. Trombitás István, a Kőolaj- és Földgáz-bányászati Vállalat vezérigazgatója elmondta, hogy a fél évszázada feltárt olajlelőhely új iparág kialakítását hozta magával, a lovászai és nagygyógyi olajmezők megtalálása pedig az egész kör-

napos csecsemő szakorvosi vizsgálatával fejeződik be.

Eddig pontosabban 1986 végéig, több mint 3000 fiatal pár vett részt a WHO Optimális Családtervezési Modelljének programjában.

## Az olcsóbbat is drágábban adják

### Háromszáz ellenőrzött húszletben száznegyvenhárom szabálysértés

Az ellenőrzésekkel nem lehet teljesen megoldani azt, hogy csak kifogástalan termékek kerüljenek a vásárlókhoz, de nagyon sokat segítenek a fogyasztók érdekédelemében. A KERMI és a kereskedelmi felügyelőségek tavalyi munkájáról tartott sajtótájékoztatót tegnap a Belkereskedelmi Minisztériumban, s az elhangzott adatok sajnos azt támaszadják alá, hogy a rendszeres vizsgálatokra még nagyon-nagyon szükség van. Tíz és fél ezer új gyártmányról — ezeknek fele hazai, másik fele importtermék volt — adott szakvéleményt tavaly a minőségellenőrző intézet, a forgalomba hozatalra csak a termékek háromnegyede bizonyult alkalmasnak. 1185 termék súlyos hibák miatt alkalmatlan arra, hogy az üzletek árusítsák, s tulajdonképpen megkérdőjelezhető, egyáltalán miért fordítottak pénzt, energiát előállításukra.

A kereskedelembe levő áruk minőségét az országban összesen 1791 üzletben, nagykereskedelmi raktárban, Tüpez-telepen, kiskereskedőnél, vendéglátóhelyen ellenőrizte a KERMI. Az élelmiszerek közül kitűnőnek a téli szalámi, jónak a vajak bizonyultak. A felvágottak zöme közepes minősítést kapott, a kenyerek minősége jó és közepes volt, viszont kevesebb közöttük a súlyhiányos. A sertés-, birka- és marhahúsok negyven százaléka nem felelt meg a szabvány követelményeinek — az ellenőrzött minták között ez 184 ezer kiló —, általában helytelenül bontják a tokehúst, és az olcsóbb részeket drágábban adják. A háromszáz ellenőrzött üzletben 143 szabálysértési eljárást kezdeményeztek. Tavalyelőtt egyes mezőgazdasági termékek, például a lencse, bab, borsó az emlékeztetés csattanó maszlaggal volt szennyezett, tavaly ez anynyiban változott, hogy anyarozs került közé a bab részét például csak újból tisztítás után lehetett forgalomba hozni. A hazai terméstező lencse gyenge minőségű volt, jelentős része, 440 ezer kiló fogyasztásra alkalmatlannak bizonyult. A Kelet-pesti Vendéglátó Vállalat hét önkiszolgáló éttermét tesztelték a KERMI szakem-

berei, kiváló értéket egyik sem ért el, kettő viszont nem megfelelő minősítést kapott.

A ruházati cikkéknél is tapasztalták az ellenőrök a helytelen osztályba sorolást, s jelentős tétel rosszul méretezett alsóneműt kellett leértékelteni és kivonni a forgalomból. Szép számmal fordult elő, hogy magánkereskedők megjelölt márkajelét — Puma, Adidas, Nike, Benetton — használták, s ezzel hozták forgalomba termékeiket, ezek árusítását természetesen megtiltották. 22 és fél ezer reklámció érkezett a cipőkre, főként a talp- és sarokleválás miatt, de visszatérő hibának bizonyult a durva eldorgolás, a műbőr kirepedezése. A tapasztalatok szerint a forgalomba kerülő bútorok minősége nem javult, az új gyártmányok is sok a technológiai hiba. A gépkocsikra érkezett vásárlói panaszok között a leg több változatlanul a Dacia 1310 típusra vonatkozott.

A kereskedelmi felügyelőségek tavaly tizenöt országos témavizsgálatot tartottak, kilencven helyi kezdeményezésű ellenőrzésre is sor került. Huszonhatezer üzletet és hatszáz vállalat, szövetkezet központot keresték fel. Kezdeményezett vizsgálatok azok az kiskereskedéseken voltak, ahol a közelmúltban felújítások, rekonstrukciók történtek. Nem túl rózsás a helyzet viszont a vendéglátásban: a vizsgált üzletek kétharmada nem felelt meg az osztályba sorolás követelményeinek. A turistaházak helyzete egyre aggasztóbb. A különböző szabálysértések miatt 8971 esetben kellett eljárni, s ezek háromnegyede részénél pénzbüntetéssel sújtották a bűntevetőt. Hetvenöt kereskedő ellen indult büntetőeljárás, százharminc dolgozót távolítottak el a kereskedelemről.

Mint a sajtótájékoztatón hallottuk: olykor előfordul, hogy állelenőrök is felkeresik a boltokat, s némi készpénz fejében elállnak a szabálytalanság bejelentésétől. Az ellenőrök igazolványát megkülönböztető jelzéssel fogják el látni, s az üzletben mindig kérni kell az igazolványt.

r. j.

## Számvetés másfél évről

### Mit tett (eddig) a Soros-alapítvány?

(MTI) Elkészült a Magyar Tudományos Akadémia Soros Alapítvány Bizottságának beszámolója az 1985 közepe óta eltelt másfél esztendő munkájáról. Az 1984-ben létrejött Soros Alapítvány célja elősegíteni a tudományos és kulturális fejlődést, hazai és külföldi ösztöndíjokat juttatni alkotókat és kutatókat.

A dollárprogramok keretében az eltelt időszakban megkezdődött a menedzserképzés. 200 könyvtár kapott jelentős támogatást könyvvállománya gyarapításához, korszerű xerox-gépek vásárlásához. Fontos területe az alapítvány nyújtotta támogatásnak a hazai angol nyelvoktatás fejlesztése. Az alapítvány dollártámogatást ad — forintértéért ellenében — orvosi és orvosoktatási műszerek vásárlásához. Így juthatott például a budapesti Orvostudományi Egyetem 2. számú Gyermekgyógy-

ászati Klinikája nagy értékű ultrahangos daganat-diagnosztizáló készülékhez.

1986-ban/kezdődött az alapítvány kezdeményezésére a Művelődési Minisztériummal közösen kialakított külföldi ösztöndíjprogram, amely meghatározott létszámú jelentkezőnek biztosítja az Egyesült Államokban vagy bármely nyugat-európai országban a tudományos továbbképzés, kutatás lehetőségét.

Több területen ösztönzi a kutatást, teremt jobb feltételeket a társadalomtudományi kutatás számára által adta anyagi juttatás. A Történettudományi Intézetben például egy újonnan beszerzett professzionális számítógép és a megfelelő programok segítenek abban, hogy elkészülhessen Magyarország történelmi atlaszához a helynevek, a fogalmak rendszerező feldolgozása. Szintén támogatást kapott a több kutató és intézmény közreműködésével készített videó-emlékiratok programja. Az elmúlt évtizedek történelmében szerepet játszó személyiségekkel rögzített interjúk fontos adalékok szolgálhatnak majd a felszabadulást követő időszak átfogó elemzéséhez. A magyar történelem kutatási eredményeinek nemzetközi megismertetését segíti az alapítvány által támogatott angol nyelvű kiadvány. Fontos anyagi támogatást nyújt a Magyar Tudományos Akadémia részéről a História és a Vigilia című folyóirat, a Thebá-munka, valamint a vatikáni levéltár magyar vonatkozású anyagának feldolgozása. A közoktatásban elsősorban a különböző pedagógiai, tantárgy-metodikai kísérleteket kívánja felkarolni az alapítvány.

## Neumann-érforduló

### Megemlékezések Budapesten

Neumann János halálának 30. évfordulója alkalmából megemlékezés-sorozat kezdődött február 8-án Budapesten: a világhírű tudós Bajcsy-Zsilinszky úti szülőházán emléktáblát avattak.

Neumann 1903-ban született Budapesten, és 1957. február 8-án hunyt el Washingtonban. A viharos tudományos-műszaki fejlődés, az információs forradalom századának kiemelkedő alakja. Maradandó alkotott a matematika számos ágában. Kiemelkedő a hozzájárulása az atomenergia fejlesztésében, a játékelméletben, a számítógép megteremtésében, az agykvutatásban, még a filozófia fejlesztésében is.

Ma, amikor egyre nyilvánvalóbb, hogy a világ sorsát és benne nemzetünk jövőbeni arculatát mennyire alapjaiban határozza meg a tudományos-műszaki fejlődés, a neumann példát, hagyatékát fontossá fokozódik. Az ő gondolatai az is, hogy a tudományos-műszaki haladás felgyorsult világában fontossá vált a különböző szakmák összetartozása, a különböző nemzetek egymásrautaltsága. Keresni kell az összekötő szálakat, az együttműködés módjait. Ez a szellem kifejezésre jut a Neumann-megemlékezésben is.

A hazai Neumann-megemlékezés felett Köpeczi Béla művelődési miniszter, Fülöp József, az ELTE rektora, Bay Zoltán és Wigner Jenő, Neumann világhírű tudós barátai vállaltak védnökséget. A megemlékezést szervező bizottságban az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Faisori Öreg-

diákok Baráti Köre, az MTA, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság, az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, valamint a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége képviselői dolgoznak együtt.

Hétlőn Agoston Mihály főigazgató nyitotta meg az OMIKK-ban a Neumann-emlékkiállítás. Több könyvtár és levéltár összefoglalásával múzeális értékű ritkaságokkal ad képet Neumann életéről és munkásságáról. Ugyancsak hétfőn került sor Neumann volt gimnáziumában arra a tudományos tanácskozásra, amely „Faisori örökség és fejlesztési feladatok az informatika középiskolai oktatásában” címmel nemcsak a múltat, de a jövőt is vallott.

Ma egész napos tudományos ülést tartanak az ELTE aulájában. Február 11-én az MTA szék-házában folytatódik az ülés. Ugyanezen a napon az ELTE TTK ad otthont egy kerekasztal-megbeszélésnek a nemzetközi Neumann-kutatásról és Neumann-kiadásról.

Neumann örökségének jelentős tölne országunk határain. Áprilisban Neumann-konferencia és -kiállítás kerül megrendezésre az Arizonai Állami Egyetemen. A budapesti megemlékezésen jelen van Jeanie R. Brink, az amerikai Neumann-megemlékezés szervező bizottságának elnöke. Ugyancsak részt vesz a rendezvénysorozatban a berlini Humboldt Egyetem képviselője, Bank, valamint William Aspray, a Charles Babbage Intézet társigazgatója. (—u—)

## Medicina '87

### Két csepp vérből teljes vérkép

A Coophotels Üdülésvetkezeti és Idegenforgalmi Közös Vállalat rendezésében máj 10. február 13-ig tekinthető meg a Medicina '87 elnevezésű nemzetközi orvos-simulációs-kiállítás a Hotel Intercontinental báltermében. A hatodszor megrendezésre kerülő szakmai bemutatóon osztrák, dán, NSZK-beli, svájci, svéd és amerikai cégek mutatják be korszerű gyógyászati és diagnosztikai eszközeiket. A hétfőn megtartott tájékoztató H. B. Maassen úr, egy düsseldorfi export szolgáltató vállalat képviselője elmondta, hogy jónéhány olyan újdonságot hoztak el a gyártók Budapestre, amely lehetővé teszi, hogy „a magyar szakemberek naprakészen tájékozódhassanak a jelen és esetleg a jövő orvostech-nikai eszközeinek kínálatában”.

A termékek között található egy nagyterhelésű EKG-készülék, amelynek tevékenységét a hozzácsatlakozó számítógép azonnal értékeli. Érdeklődésre tartva számot az a kis készülék is, amely két csepp vérből teljes vérképet, s ráadásul AIDS-tesztet is készít. Mondani sem kell, hogy ez az eljárás is komputerializált. Erősítve azt a törekvést, hogy a számítástechnika minél nagyobb tért hódítson a gyógyásban. Ami garancia a vizsgálatok pontosságára s legalább annyira arra is, hogy az orvosok

és az ápolószemélyzet többet foglalkozhasson a betegekkel.

A műszerek, berendezések mellett több gyógyszergyártó cég, közöttük elsősorban svájciak hozták el újdonságaikat.

A már hagyományos februári kiállításra a toborzást előző ősszel Düsseldorfban, az ottani nagyszabású orvosműszer-szerkezemen végzik. Olyan sikerrel, hogy az idén a báterem már szűknek bizonyul az Intercontinentalban. Több neves cég kisebb területen kénszerű kiállítását bemutatni érzi, mint azt Pócsik Sándor, a Coophotels vezetője bejelentette. Jövőre a Medicina '88-at a Novotel Kongresszusi Központjában rendezik meg.

(kertiész)

## Kitüntetés

(MTI) Az Elnöki Tanács Ruff Gyúzőnek, az MTA Központi Hivatala tudományos testületi titkársága tancosának nyugállományba vonulása alkalmából, a Magyar Tudományos Akadémia Központi Hivatalában másfél évtizeden át végzett magas színvonalú szakmai tevékenysége elismerésül a Munka Érdemrend arany fokozta kitüntetését adományozta. A kitüntetést Láng István, az MTA főtitkára hétfőn az Akadémia székében adta át.

## A NAP

### Égő cigaretta

— Tegnapelőtt tizenegy óra tizkor ön kibótt egy égő cigarettát az ablakon!  
— Bizonyítsa be.  
— Tessék. A szemközti ház ablakából Schmoll Olivér harmadik osztályos tanuló lefényképezte. Itt van, kinagyítva.  
— De nem égett.  
— Itt van még jobban kinagyítva. Ég.  
— Na és aztán. Lenő csupa hó meg locspocs. A hó nem gyűlekony.  
— Csakhogy a maga égő cigarettája alatt épp egy tehersúly áll, tíz, gyűlekony anyagot tartalmazó hordóval.  
— Brrr. De nem gyulladt meg.  
— És akkor állt meg Rizibiri néni, a kezében egy kannal tejjel. A kannának nem volt fedele.  
— De a cigarettám nem esett a kannába.  
— Eshetett volna. Honnan tudja, hogy nem esett?  
— Látnom az arcán.  
— És akkor toltá el a ház előtt a gyerekkocsit Horváth Lajosné, huszonhárom éves tanítónő, a kocsiban az öthónapos Pistukával. A Pistuka szeme nyitva volt...  
— Na ne... Ne gyötörjön, könyörgöm. Soha többé nem dobok ki semmit az ablakon.

(Z. főlebredt lidércnyomás álmából, és noha soha, még előlött cigarettát sem dobott ki az ablakon, csak ha deréki kihajolt, nem jön-e valaki, valami — most teljesen ki volt izadva. Az a fajta ember volt, akinek más helyett is lelkiismeretfurdalásai voltak. Csak nem mindig merté bevallani. Nehogy erkölcsi hipochondernek nézék.)

DIURNUS